

Johanneksen evankeliumin selitys 25

Joh. 7:40-52

Savonlinnan Tuomiokirkko, 9.3.2016

Eihän Messias Galileasta tule!

Viimeksi jäimme Johanneksen evankeliumin selityksessä siihen, kun Jeesus saarnasi Jerusalemissa lehtimajanjuhlilla ja huusi kovaan ääneen: ”Jos jonkun on jano, tulkoon minun luokseni ja juokoon! Joka uskoo minuun, hänen sisimmästään kumpuavat elävän veden virrat”. (Joh. 7:37-38)

Vaikuttavaa puhetta

Tuo saarna oli vaikuttavaa puhetta. Johanneksen evankeliumi jatkuu näin:

Jeesuksen sanat kuultuaan jotkut väkijoukosta sanoivat: ”Tämän täytyy olla se profeetta.” Toiset sanoivat: ”Hän on Messias.” Mutta toiset epäilivät: ”Ei kai Messias Galileasta tule! Kirjoituksissahan sanotaan, että Messias on Daavidin jälkeläinen ja tulee Betlehemistä, Daavidin kotikaupungista. Näin ihmiset alkoivat kiistellä hänestä.” (Joh. 7:40-43)

”Tämän täytyy olla se profeetta”. Tuolla ihmiset viittasivat 5. Mooseksen kirjan lukuun 18

Sinun keskuudestasi, veljiesi joukosta, Herra, sinun Jumalasi, herättää sinulle profeetan, minun kaltaiseni; häntä kuulkaa. - - Ja joka ei kuule minun sanojani, joita hän minun nimessäni puhuu, hänet minä itse vaadin tilille (5. Moos. 18:15-19).

Vastustusta

Toiset sanoivat: ”Hän on Messias”. Tällä viitattiin monessa paikkaa Vanhaa testamenttia olevaan ennustukseen ”Herran voidellusta”, joka tulisi toteuttamaan sen, mistä muinaisten aikojen Israelin kuningas David oli vain ennakkokuva. Tuo Messias korjaisi syntisen Israelin ja pyhän Jumalan välit ja alkaisi Jumalan valtakunta maan päällä.

Mutta kansassa oli myös epäilijöitä. Heidän perustelunsa oli profeetta Miikan kirjasta:

Sinä Betlehem, sinä Efrata, sinä olet pienin Juudan sukukuntien joukossa!
Mutta sinun keskuudestasi nousee Israelille hallitsija. Hänen juurensa ovat muinaisuudessa, ikiaikojen takana. - - Hallitsija on nouseva ja kaitseva heitä Herran voimalla. Herra, hänen Jumalansa, antaa hänelle vallan ja kunnian. He saavat elää

rauhassa, sillä hänen valtansa ulottuu maan ääriin saakka. Hän tuo rauhan. (Miika 5:1-4)

Hassua tilanteessa on se, että tosiasiaassa tuo Vanhan testamentin ennustus Messiaan syntymäkaupungista ei suinkaan ollut Jeesuksen messiaanisuutta vastaan vaan sen puolesta. Jeesushan syntyi juuri Betlehemissä. Hänen äitinsä Marian mies Joosefin eli Jeesuksen ottoisän suku oli lähtöisin juuri sieltä. Siksi Joosefin piti mennä verollepantavaksi Betleheemiin ja siksi hän matkusti sinne raskaana olevan vaimonsa kanssa. Betlehemissä Marian synnyttämisen aika tuli. Hän joutui synnyttämään esikoisensa tallissa, koska majatalossa ei ollut tilaa. Vanhan perimätiedon mukainen tallina käytetty luola on edelleen nähtävänä Betlehemin kaupungissa, tosin valtavan kirkon ympäröimänä, sen kellarissa.

Jerusalemilaiset eivät kuitenkaan tiedäneet, että Jeesus oli käynyt syntymässä Betlehemissä. He pitivät häntä galilealaisena, Nasaretin kaupungin poikana. Ja sitä hän toisaalta olikin, sillä siellä hän oli asunut koko ikänsä, lyhyttä Betlehemin episodina ja Egyptissä vietettyjä varhaisia pakolaisvuosia lukuunottamatta.

Pidättäminen jää yritykseksi

Toiset väkijoukosta vimmastuivat hyvin kovasti siitä, että galilealainen pyrkii Messiaaksi, vaikka Messiaan on Raamatun mukaan oltava kotoisin Betlehemistä.

Muutamit halusivat ottaa hänet kiinni, mutta kukaan ei kuitenkaan käynyt häneen käsiksi. (Joh. 7:44)

Jeesuksen kuoleman aika ei ollut vielä koittanut. Se olisi vasta seuraavana vuonna, pääsiäisenä. Siksi tässä vaiheessa kukaan ei vielä käynyt Jeesukseen käsiksi, vaikka tuon ajan juutalainen väkijoukko saattoi hyvin helposti äityä väkivaltaiseksi.

Esivaltakin puuttui asiaan ja lähetti edustajiaan ottamaan Jeesusta kiinni, sillä hän selvästi aiheutti kansassa rauhattomuutta ja sitä juutalaisten piti kaikin keinoin välttää, jotteivat roomalainen miehitysvalta puuttuisi asiaan.

Jeesusta pidättämään lähetetyt miehet palasivat ylipappien ja fariseusten luo, ja nämä kysyivät: "Miksi ette tuoneet häntä?" Miehet vastasivat: "Yksikään ihminen ei ikinä ole puhunut sillä tavoin kuin hän." (Joh. 7:45-46)

Aiemmin on jo viitattu siihen, että Jeesuksen puhe oli aivan tavattoman vaikuttavaa. Tämä johtui varmaankin toisaalta siitä, että Jeesus oli retorisesti niin taitava puhuja. Hän oli karismaattinen puhuja, täynnä arvovaltaa ja tunnetta ja vakuuttavuutta. Mutta hänessä oli muutakin. Hänen sanoissaan oli mukana Jumalan Pyhän Hengen voima. Se sulatti sydämen ja teki hänen halutessaan vastaan pullikoinnin mahdottomaksi. Tästä on Uudessa testamentissa kerrottu muuallakin.

Tämän kuullessaan kaikki, jotka olivat synagogassa, joutuivat raivon valtaan. He ryntäsivät paikaltaan, ajoivat Jeesuksen ulos kaupungista ja veivät hänet jyrkänteelle syöstäkseen hänet sieltä alas; kaupunki näet oli rakennettu vuorelle. 30 Mutta Jeesus kulki väkijoukon halki ja jatkoi matkaansa (Luuk. 4:28-30).

Virallisten vuorten gorillat

Poliisin Jeesusta pidättämään lähettäneet johtomiehet eivät kuitenkaan itse olleet kuulleet Jeesuksen puhuvan. He pysyivät ”viran puolesta” tyrmeinä Jeesuksen vastustajina ja sanoivat poliiseille näin:

Silloin fariseukset sanoivat: "Oletteko tekin antaneet eksyttää itsenne? Onko kukaan hallitusmies uskonut häneen? Tai yksikään fariseus? Tuo rahvas ei tiedä laista mitään - kirottuja kaikki!" (Joh. 7:47-49)

Taustalla on idea, että hallitusmiehet ovat saaneet koulutusta Jumalan laista, samoin fariseukset, niin he kyllä tietävät, mikä on totta ja mikä on virallinen totuus. Rahvas ei sitä ymmärrä ja siksi sitä on helppo johtaa harhaan. Poliisien olisi parempi kuunnella virallista valtaa ja sen virallista totuutta, eikä höpärehtää oppia saamattoman kansan mukana.

Yleensä onkin paras seurata virallista hallitusvaltaa. Mutta ei kaikessa. Jumalaan liittyvät asiat ovat tällaisia. Niissä on parasta kuunnella Jeesusta. Jopa silloin, kun hänen seuraamisensa merkitsee ristiriitaa virallisen totuuden kanssa.

Silloin Nikodemos, joka itse oli fariseus ja oli aiemmin käynyt tapaamassa Jeesusta, sanoi: "Eihän meidän lakimme mukaan ketään voi tuomita, ennen kuin on kuultu häntä ja otettu selville, mitä hän on tehnyt." (Joh. 7:50-51)

Aiemmissa ohjelmissa olen sanonut, että Nikodemos katosi Johanneksen evankeliumin näyttämöltä heti sen jälkeen kun hän kävi tapaamassa Jeesusta yöllä. Mutta eihän se pidäkään paikkaansa. Hänet mainitaan tässä Jeesuksen puolustajana. Yöllinen tapaaminen Jeesuksen kanssa oli selvästi tehnyt Nikodemokseen vaikutuksen, vaikka hän ei vielä ollutkaan Jeesuksen uskova. Hän kuitenkin ajatteli rehellisesti ja oikein, että Jeesuksesta oli otettava kunnollinen selko, ennen kuin häntä ryhdyttäisiin pidättämään ja tuomitsemaan.

Nikodemosta pilkataan

Mutta toiset sanoivat hänelle: "Taidat olla itsekkin Galileasta. Tutki kirjoituksia, niin opit, ettei Galileasta tule profeetta." (Joh. 7:52)

Tässä on esimerkki siitä, kuinka Jeesuksen puolesta puhuminen usein vetää puoleensa ihmisten pilkan. ”Kun kannatat tätä Galileasta eli Palestiinan juntilasta kotoisin olevaa messiaskandidaattia,

se todistaa, että olet itsekkin varsinainen juntti. Kannattaisi perehtyä asioihin ja olla sivistyneempi, jos aikoo olla sivistynyt hallitusmies.”

Huomattakoon, että se pilkka, jonka Nikodemos sai osakseen Jeesuksen takia, ei ollut millään tavalla perusteltua. Vaikka Jeesus olikin Galileasta ja vaikka Galilea tosiaan oli Palestiinan juttu, ei se silti ollut kelvoinen peruste tuomita häntä. Jos toimittaisiin virallisesti ja laillisesti, niin tietysti olisi pitänyt ottaa selvää, kuka Jeesus oikein oli ja mitä hän oli tehnyt. Näin tekemällä olisi paljastunut virheelliseksi häntä vastaan puhuneen väkijoukon tärkein perustelu: ”Tutki kirjoituksia, niin opit, ettei Galileasta tule profeettaa.” Ei tulekaan, mutta ehkä olisi pitänyt tutkia myös Jeesusta ja saada hänestä selville, että hän oli syntynyt Betlehemistä, juuri sieltä, mistä Messiaan Vanhan testamentin mukaan pitikin olla syntynyt.

Tässä on siis kyse siitä, että Jeesusta ja Jeesukseen uskovia pilkataan syystä mistä hyvästä. Ne syyt voivat olla täysin mielivaltaisia. Jeesuksesta on keksitty esimerkiksi sanat ”jeesustella” tai ”jeesustelija”, jotka tarkoittavat tekopyhää ja löperön lällyä, imelää moralistia.

Kuitenkin Jeesus on kaikkea muuta kuin tätä. Raamatun kertomusten kautta hänestä piirtyy kuva, joka on suunnilleen vastakohta kaikelle tällaiselle.

Mutta ei se hänen pilkkaajiaan haittaa. Jeesuksen nimikin on joillekin niin vastenmielinen, että kaikki mahdolliset perusteet käyvät hänen ja häneen uskovien vastustamiseksi.

Mistä tällainen johtuu? Jeesus itse puhuu aiheesta Johanneksen evankeliumin kohdassa, jota olemme jo käsitelleet. Hän sanoi velipuolilleen:

Maailma ei voi vihata teitä, mutta minua se vihaa, koska minä todistan, että sen teot ovat pahat. Menkää te vain juhille. Minä en tule tähän juhlaan, sillä minun aikani ei ole vielä tullut." (Joh. 7:7-8)

Jeesus todistaa maailmalle, eli ihmisille, että heidän tekonsa ovat pahat. Hän tekee sen olemalla ihmisten vapahtaja eli heidän syntiensä sovittaja. Jos ihminen tarvitsee syntien sovittajaa, niin kuin me Jeesuksen mukaan tarvitsemme, silloin me olemme syntisiä. Ja se on aika nöyryyttävää, nimittäin tarvita armoa, niin hurjaa armoa, että joku suostuu minun vuokseni kuolemaan puolestani.

Pilkan edessä ei saa taipua

Sellaisen armon edessä on oikeastaan vain kolme vaihtoehtoa: a) sen voi kiittolisena ottaa vastaan, b) sen voi yrittää unohtaa ja sivuuttaa, c) sitä pitää alkaa vastustamaan, todistamaan vääräksi ja pilkkaamaan.

Vaihtoehto c) on niin yleinen, että jokainen Jeesukseen uskova joutuu jossain vaiheessa elämäänsä kokemaan Jeesuksesta johtuvaa pilkkaa: olet yksinkertainen, sivistymätön, epätieteellinen, konservatiivinen jne.

Jotkut säikkyvät Jeesuksesta johtuvaa pilkkaa niin paljon, että eivät uskalla tunnustautua häneen uskoviksi. Sellainen on hyvin vakavaa. Sillä Jeesus itse sanoo näin:

Sillä mitä se hyödyttää ihmistä, vaikka hän voittaisi omaksensa koko maailman, mutta saattaisi itsensä kadotukseen tai turmioon? Sillä joka häpeää minua ja minun sanojani, sitä Ihmisen Poika on häpeävä, kun hän tulee omassa ja Isänsä ja pyhäin enkelien kirkkaudessa. (Luuk. 9:25-26)

Tämä jae ei tarkoita sitä, että Jeesukseen uskovan pitäisi välttämättä joka paikassa toivottaa julki sitä, että hän uskoo Jeesukseen. Ei, mutta se tarkoittaa sitä, että kysyttäessä on myönnettävä uskovansa Jeesukseen. Eikä esimerkiksi kirkosta tai raamattupiiristä saa jäädä pois siksi, että joku voi huomata sen ja alkaa pitää sinua uskovaisena. Ei, Jeesus vaatii seuraajiltaan, että he eivät häpeä häntä, vaan uskaltavat olla hänen omiaan, vaikka ihmiset sen vuoksi pilkkaisivat.